

SOCAR və bp ekologiyanı da birgə qoruyacaqlar

COP29 ərəfəsində atmosferin mühafizəsi üzrə bu şirkətlər arasında əməkdaşlıq genişlənir

SOCAR (Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti) və ölkəmizdə ən iri neft, qaz və ixrac layihələrinin operatoru olan bp metan emissiyalarının azaldılması sahəsində də əməkdaşlıq edirlər. Ötən ilin dekabrında iki şirkət arasında bununla bağlı Anlaşma Memorandumu imzalanıb.

Bu günlərdə isə ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində birgə əməkdaşlıq əlaqələrinin genişləndirilməsinə xidmət edən həmin sənəddə nəzərdə tutulan işlərin necə yerinə yetirildiyi nəzərdən keçirilib. SOCAR-ın prezidenti Rövşən Nəcəfın bp-nin strategiya və davamlılıq üzrə icraçı vitse-prezidenti Ciulia Çierçia ilə görüşü zamanı bu, əsas mövzu olub. Qeyd edildiyi kimi, bir neçə ay əvvəl SOCAR və bp Azərbaycanın neft-qaz sektorunda metan səviyyələrinin azaldılmasına yönəlmiş yeni əməkdaşlıq təşəbbüsünü elan ediblər. Beləliklə, Qlobal "Metan Rəhbər Prinsipləri"ni (MGP) imzalamış bu iki şirkət ölkəmizdə metan emissiyalarının azaldılması söylərini irəli aparmaq məqsədilə öyrətmək və başqalarından öyrənmək, təcrübələri bölüşmək və birgə fəaliyyət üçün metan sahəsindəki öz səriştə və biliklərini bir araya gətirərək əməkdaşlığı genişləndirir.

Xatırladaq ki, 2023-cü il noyabrın 30-da MGP ölkələr səviyyəsində metan emissiyalarının azaldılmasını sürətləndirmək üçün özünün yeni Qlobal Metan Emissiyalarının Azaldılmasının Təşviqi (AGMR) təşəbbüsünü elan etmişdi. SOCAR və bp həmin təşəbbüs çərçivəsində birgə işləyərək Azərbaycanda enerji sektorunun tələblərinə cavab verən xüsusi yol xəritəsi hazırlamaq

söylərinə dəstək məqsədilə əsas maraqlı tərəfləri, tərəfdaşları, tədqiqat institutlarını və hökumət rəhbərliyini bir araya gətirməyi qərara almışlar. SOCAR-la bp arasında imzalanan qarşılıqlı Anlaşma Memorandumu çərçivəsində şirkətlər metan səviyyələrinin azaldılması sahəsində bilik və bacarıqların inkişafı, emissiyaların ölçülməsi, hesabatlılıq, yoxlama, texnologiyalar və texniki təcrübənin artırılması yönündə birgə işləyirlər.

Sənəd imzalanarkən SOCAR bəyan etmişdi: "SOCAR və bp-nin uzunmüddətli tərəfdaşlığı qlobal miqyasda davamlı, sərfəli və təhlükəsiz enerji təmin edilməsində əlamətdardır. Bu memorandumun imzalanması qarşılıqlı əlaqələrimizi daha da gücləndirmək öhdəliyimizi bir daha təsdiqləyir. Əminik ki, bu əməkdaşlıq metan qazının azaldılması və iqlimin qorunmasına əhəmiyyətli töhfələr verəcək. Birlikdə metan idarəetmə texnologiyaları üzrə

təcrübə və fikirləri bölüşəcək, birgə texnologiya sınaqları və kampaniyaları üçün imkanları müəyyən edəcək və metan emissiyalarının azaldılması ilə bağlı məlumatlılığın artırılmasına töhfə verəcəyik."

bp-nin səlahiyyətli nümayəndəsi isə demişdi: "Azərbaycanda metan emissiyalarının əhəmiyyətli dərəcədə azaldılmasına yönəlmiş və bu sahədə söylərimizi birləşdirməyə imkan verəcək bu mühüm sənədi imzalamaqdan çox məmnunuq. Sənəd bizim bu istiqamətdə sıx əməkdaşlıq etmək niyyətimizi əks etdirir. İnanırıq ki, birlikdə sənayenin, cəmiyyətin və hökumətin metan emissiyalarının azaldılması söylərinə daha güclü dəstək verə bilərik. Azərbaycanın uzunmüddətli və etibarlı tərəfdaşı kimi ölkədə metan sahəsinə əhəmiyyətli dəyişikliklər gətirmək üçün SOCAR-la sıx işləməyə davam edəcəyik."

Bu əməkdaşlıq ölkəmizdə "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili"nin olduğu və COP29-a

əvsahibliyi etməyə hazırlaşdığımız bir zamanda xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Belə ki, Beynəlxalq Enerji Agentliyinin (BEA) Qlobal Metan İzləyicisi hesabatına görə, Sənaye İnqilabından bəri müşahidə edilən qlobal temperatur artımının 30 faizi metan emissiyaları ilə bağlıdır. Qlobal enerji sektoru metan emissiyalarının 40 faizini təşkil edir və kənd təsərrüfatından sonra ikinci yeri tutur.

Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, metan həm karbon dioksidədən daha sürətlə dağılmasına, həm də daha qısa ömür sürməsinə baxmayaraq, ondan daha güclü istixana qazıdır. İqlim dəyişikliyi ilə mübarizə məqsədlərinə və söylərinə baxmayaraq, enerji sektorunda əsasən qalıq yanacaqlardan yaranan metan emissiyaları 2019-cu ildə rekord səviyyədən bir qədər aşağıda qalmış olsa da, 2022-ci ildə 135 milyon tona çataraq rekord səviyyəyə yaxınlaşmışdır. Kömür, neft və təbii qaz sektorlarının hər biri

40 milyon ton metan emissiyası istehsal etmişdir.

Lakin BEA-nın hesabatına görə, neft və qaz sektorundan metan emissiyaları mövcud texnologiyalarla 75 faiz azaldıla bilər. Bunun üçün isə böyük həcmdə sərmayə lazımdır.

SOCAR və bp şirkətlərinin rəhbər nümayəndələri arasında keçirilən sözügedən görüşdə də məhz metan emissiyalarının azaldılması məsələsi diqqət mərkəzində olub. SOCAR-ın ekoloji sahədə fəaliyyəti, orta və uzunmüddətli perspektivdə emissiyaların azaldılması ilə bağlı müəyyən edilən hədəfləri barədə məlumat verilib. Həmçinin bildirilib ki, hasilat prosesində məşəldə yandırılmanın sifra endirilməsi, emissiya intensivliklərinin azaldılması, "Sıfır metan", 2050-ci ilə qədər "Xalis sıfır" (Net Zero) hədəflərinə çatmaq şirkətin əsas məqsədlərindəndir.

*Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"*